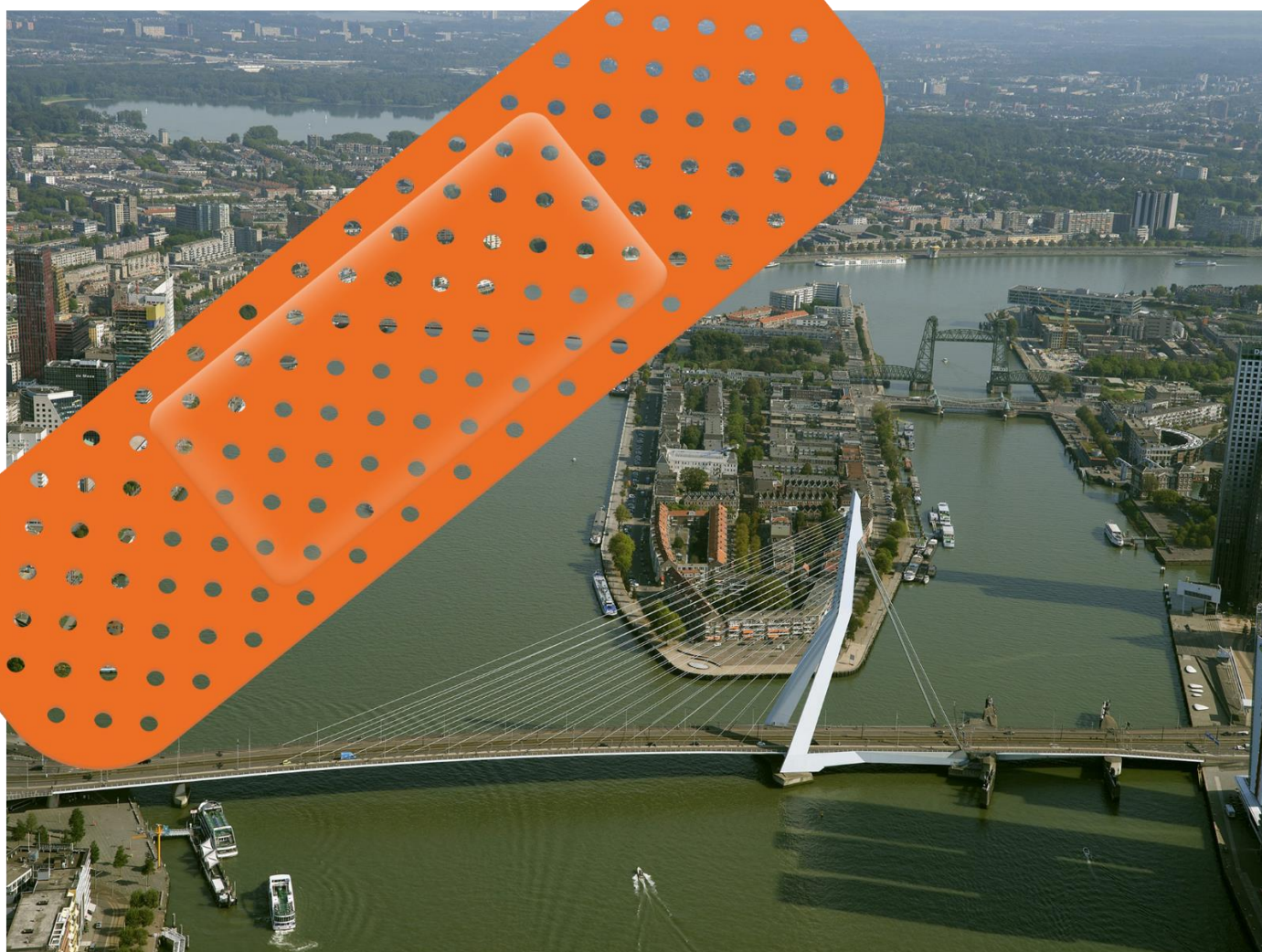

**BREDE
RAAD
010**

ADVIES

Houd de stad héél!

Advies over aanscherping van Heel de Stad

Colofon

Door

Meriem Laamairi
Karin Treffers
Carla Zonneveld
Elske Schreuder
Esther Stad

Ondersteuning

Charlotte van der Kooij
Muel van Bunge

Contact

Brede Raad 010
info@breдераad-010.nl
m. 06 - 27 27 93 60

De Brede Raad 010 is het adviesorgaan van de gemeente Rotterdam voor beleid in het sociaal domein: de Jeugdwet, Wmo, Participatiewet, Armoedebeleid en Schulddienstverlening. Op basis van de ervaringen van Rotterdammers maakt de Brede Raad 010 adviezen voor het college van B&W. Door de stem van Rotterdammers te laten horen, is de ambitie van de Brede Raad 010 het beleid beter te laten aansluiten op de praktijk.

Houd de stad héél!

	Pagina
Voorwoord	3
Inleiding	4
1. De adviezen op een rij	5
2. Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op zorg?	6
3. Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op meer/duurdere zorg?	8
4. Efficiëntie	9
5. Tot slot	11
Bijlage 1	

Voorwoord

‘Is het nou de hele stad, als in inclusie, of genees de stad, als in helen?’ De titel van het Heel de Stad, het beleidskader voor de Wmo zorgkosten, is voor meerdere uitleg vatbaar. Sinds wij met ons advies In Eigen Beheer reageerden op Heel de Stad, vertellen Rotterdammers ons dat de stad ‘gewond’ is.

Daarom hebben we in ons advies Houd de stad héél! een pleister geplakt op onze mooie stad. Met de pleister is Rotterdam toch nog een soort van geheel. Wij hopen dat de pleister er de komende jaren af kan.

Koen van Dijk,
Directeur-voorzitter

Inleiding

De gemeente Rotterdam buigt zich in overleg met zorg- en welzijnsaanbieders over de vraag hoe ze de groei van de zorgvraag kan afremmen. Volgens haar berekeningen nemen Wmo-zorgkosten, zoals die in de beleidsnotitie Heel de Stad zijn beschreven, van € 900 miljoen nu toe naar € 1,2 miljard in 2030. Zij bestempelt deze groei als onbetaalbaar, al is en blijft het een politieke keuze of je dat bedrag ervoor over hebt. Behalve de betaalbaarheid van de zorg, knelt er ook een probleem in de capaciteit: er heerst een groot personeelstekort.

Om de te verwachten groei af te remmen, zoekt de gemeente naarstig naar oplossingen. De Brede Raad 010 levert hieraan graag een bijdrage. In dit advies behandelen we twee vragen aan de hand van wat Rotterdammers redelijk en zinnig vinden. De vragen luiden:

- *Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op zorg?*
- *Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op meer/duurdere zorg?*

In het verlengde van deze twee vragen hebben we gekeken naar de efficiëntie van bestaande voorzieningen.

Bij ons advies hebben we een eerder advies – In eigen beheer – in het achterhoofd gehouden. Dit advies gaven we in 2019¹, in samenwerking met Young010, over de beleidsnotitie Heel de Stad. Ook in dit advies nemen we de input van Young010 mee.

¹ Brede Raad 010 (2020) - [Advies In Eigen Beheer](#)

1. De adviezen op een rij

- 1. *Wij adviseren de gemeente ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk Rotterdammers gezond kunnen leven met een sociaal netwerk, hun leven kunnen leiden. Bied iedere Rotterdammer bestaanszekerheid.*
- 2. *Herstel de informele sociale infrastructuur die sociale cohesie bevordert, eenzaamheid 24/7 tegengaat en deels voorkomt dat mensen afglijden of afhankelijk worden van een Wmo-voorziening.*
- 3. *Zorg dat welzijn over de kennis en kunde beschikt om cliënten uit de zorg dagbesteding aan te bieden waardoor de zorgsector ontlast wordt.*
- 4. *Verbeter informatievoorziening zodat mensen direct weten wat wel en niet mogelijk is. Dat voorkomt onnodige inzet van ambtenaren.*
- 5. *Zorg voor betere bekendheid van Onafhankelijke Cliëntondersteuning en breid het aantal OCO'ers uit.*
- 6. *Organiseer informatievoorziening over Wmo-voorzieningen die jongeren bereikt.*
- 7. *Bevorder dat hulpverleners toewerken naar herstel van zelfstandigheid van Rotterdammers, bijvoorbeeld door het te belonen voor succesvol afgesloten dossiers.*
- 8. *Verbeter de controle op de effectiviteit van lichte hulp en ondersteuning en laat deze waar mogelijk van tijdelijke aard zijn.*
- 9. *Wees ruimhartig voor cliënten met een beperking die duidelijk structureel hulp en ondersteuning nodig hebben.*
- 10. *Maak Eigen Kracht conferenties financieel weer mogelijk.*
- 11. *Hef capaciteitsproblemen op bij de verwijzende instellingen, zodat mensen direct de passende hulp krijgen die zij nodig hebben.*
- 12. *Stop met het her-beoordelen van voorzieningen waarvan duidelijk is dat zij nodig blijven voor cliënten.*
- 13. *Neem in contracten met zorg- en welzijnsaanbieders op dat de gemeente alleen betaalt voor aantoonbaar geleverde diensten.*
- 14. *Om het personeelstekort in zorg en welzijn tegen te gaan, gaat de gemeente alleen nog in zee met werkgevers die hun medewerkers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden bieden. Zorg er ook voor dat onderaannemers van zorgaanbieders dezelfde voorwaarden hanteren.*
- 15. *Geef Rotterdammers het vertrouwen terug; dat is de beste investering om het vertrouwen van Rotterdammers in de gemeente terug te winnen.*
- 16. *Zorg voor betere informatie over wat welke zorg nu kost en wat deze gaat kosten, zodat je als gemeente een sturingsinstrument hebt.*

2. Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op zorg?

Mensen die prettig in het leven staan, maken minder gebruik van zorg. Kun je een actief leven leiden, zonder grote financiële problemen en met voldoende sociale activiteiten en contacten, dan is de kans op gezondheid zowel fysiek als mentaal groot.

De gemeente stelt – terecht – dat Rotterdammers hiervoor in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn. Dat geldt zeker voor de huishoudens met ‘veel vinkjes’. Als het je maatschappelijk goed gaat, is het relatief eenvoudig om er een actief sociaal leven op na te houden, aan je gezondheid te werken en te zorgen dat je geen aanspraak hoeft te maken op Wmo-voorzieningen. Young010 signaleert in dit verband dat arm zijn een dagtaak is. Dat geldt voor volwassenen, maar is helemaal een probleem voor een jongere. Hulp organiseren, of dit nu voor zorg, armoede, schulden of iets anders is, kost erg veel tijd en energie.

Wij adviseren de gemeente ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk Rotterdammers in die uitgangspositie hun leven kunnen leiden. Bied iedere Rotterdammer bestaanszekerheid.

Om deels te voorkomen dat Rotterdammers instromen in de Wmo is het van belang dat zij sociaal actief kunnen zijn. Vooral mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden, hebben enorm baat bij activiteiten bij hen in de buurt. De sociale infrastructuur hiervoor is de afgelopen jaren aan enorme erosie onderhevig geweest. De Huizen van de Wijk zijn nog over, maar de talloze buurthuizen, kleinschalige projecten en initiatieven die Rotterdam rijk was, zijn grotendeels wegbezuinigd. Door die informele infrastructuur waar mensen elkaar vinden en kunnen helpen, goeddeels af te schaffen, heeft de gemeente zich in de voet geschoten. We kunnen het niet vriendelijker zeggen. Voorbeelden te over: ‘vroeger’ kwamen Rotterdammers elkaar tegen in kleinschalige, informele voorzieningen. Daar ontmoetten ze elkaar en deelden zij hun zorgen. De ene buurman gaat dan als vanzelfsprekend boodschappen doen voor de buurvrouw met wie het even niet goed gaat. En hij heeft dan ook een luisterend oor voor de buurvrouw, waardoor zij zonder verdere overheidsinmenging uiteindelijk verder kan met haar leven. Ook Young 010 stelt dat aanwezigheid in de wijk belangrijk is, zowel voor de informatievoorziening als voor onderlinge contactmomenten.

Het in ere herstellen van deze informele sociale infrastructuur hoeft de gemeente niet veel te kosten. Plinten van verzorgingshuizen, sportcomplexen en scholen staan grote delen van de dag leeg. Kerken en moskeeën zijn vast bereid hun deuren buiten gebedstijd te openen voor de wijk. Per wijk is op een creatieve manier invulling te geven aan een vernieuwde sociale infrastructuur zonder te bouwen. Gebruik bestaande locaties effectiever en bied Rotterdammers met een kleine subsidie de mogelijkheid iets voor hun stadgenoten te betekenen. Volgens Young010 gaat focus op informele infrastructuur verder dan alleen een effect op een rem op de groei van Wmo-zorgkosten. Jongeren hebben een plek nodig waar zij zich vertrouwd en welkom voelen, zoals Young 010 verwoordde in de adviezen Young010 on Tour en Speak Up.²

Mensen in een kwetsbare positie hebben niet alleen behoefte aan contact ‘in kantoor tijd’. Juist in de weekends, ’s avonds en in lange vakanties ligt eenzaamheid op de loer. Maak initiatieven op

² Zie [Young010 on Tour](#) en [Jongerentop 010 : Speak up:](#)

deze onregelmatige tijden dan ook mogelijk. Kijk naar jongeren die in gezinnen leven waar vakantie niet vanzelfsprekend is. Zij zijn in de zomer zes tot acht weken aan hun lot overgeleverd. Het zou fantastisch zijn als er voor hen weer een zomerprogramma zou zijn met activiteiten die voorkomen dat zij afglijden naar een leven op straat. Ja, dat vraagt om inzet van de 'good old' opbouwwerker. Ook Rotterdammers met een GGZ-achtergrond zijn gebaat bij continuïteit van mogelijkheden aan de samenleving deel te nemen. Juist in de avonden, weekends en tijdens lange vakanties is bij hen de behoefte aan contact groot. Dan zijn familie en vrienden immers vaak met andere dingen bezig en zijn Rotterdammers met een GGZ-achtergrond op zichzelf aangewezen. Dat hoeven geen hoogdravende activiteiten te zijn. Samen een kop koffie kunnen drinken, een spelletje doen of samen breien kan volstaan. Toon daarbij gerust wat lef door te experimenteren met activiteiten.

Herstel de informele sociale infrastructuur die sociale cohesie bevordert, eenzaamheid 24/7 tegengaat en deels voorkomt dat mensen afglijden of afhankelijk worden van een Wmo-voorziening.

Zorgkosten verminderen is mogelijk door meer te investeren in welzijn. Zorgaanbieders zouden er bij gebaat zijn als zij dagbesteding voor hun cliënten kunnen beleggen bij welzijnsaanbieders. De gemeente is met zorg- en welzijnspartijen bezig om te kijken naar (quick) wins voor de toekomst. We zien ook dat die samenwerking nu nog onvoldoende werkt omdat welzijnsaanbieders geen medewerkers in dienst hebben die sensitief kunnen omgaan met bijvoorbeeld mensen met autisme of met een licht verstandelijke beperking. Om deze samenwerking beter van de grond te krijgen, zou de gemeente in de aanbesteding van welzijnswork voorwaarden kunnen opnemen die welzijnsaanbieders in staat stellen de juiste kennis en kunde in huis te halen waardoor zij een waardevolle samenwerkingspartner kunnen zijn voor zorgaanbieders. In het advies Ruimte voor een aanzienlijke verbetering³ wezen wij hier al eerder op.

Zorg dat welzijn over de kennis en kunde beschikt om cliënten uit de zorg dagbesteding aan te bieden waardoor de zorgsector ontlast wordt.

De Brede Raad 010 spreekt zelden Rotterdammers die blij zijn met de informatievoorziening van de gemeente rond het verkrijgen van zorg. Cynici zouden kunnen stellen dat dit dé manier is om ervoor te zorgen dat mensen geen beroep doen op zorg. Wij denken dat het vooral veel kost als mensen de weg naar zorg niet meteen kunnen vinden. Daarom breken we andermaal, in veel adviezen hebben we hier al op gewezen, een lans voor heldere informatievoorziening. Dit betekent niet alleen een website op orde hebben, maar ook informatie op allerlei plekken waar mensen komen: Huizen van de Wijk, Bibliotheken, huisartsenposten, etc. Ten slotte spreken wij nog veel Rotterdammers die bij een eerste zorgvraag niet weten waar zij moeten beginnen. De Brede Raad 010 pleit al sinds 2016 voor de invoering van onafhankelijke cliëntondersteuners (OCO'ers) en voor het verbeteren van de bekendheid van hun bestaan bij een breed publiek.

Verbeter informatievoorziening zodat mensen direct weten wat wel en niet mogelijk is. Dat voorkomt onnodige inzet van ambtenaren.

Zorg voor betere bekendheid van Onafhankelijke Cliëntondersteuning en breid het aantal OCO'ers uit.

³ Brede Raad 010 (2021), [Ruimte voor een aanzienlijke verbetering : advies over de Keten Zorg Wonen Welzijn](#)

Er zijn veel ouderen in Rotterdam die voor een groot deel afhankelijk zijn van hun kinderen voor informatie. Soms door gebrekkige beheersing van het Nederlands, soms door beginnende dementie of een andere aandoening. Om te zorgen dat iedereen passende zorg of ondersteuning krijgt is het dan ook van groot belang de kinderen van ouderen te bereiken met de juiste informatie hierover.

Organiseer informatievoorziening over Wmo-voorzieningen die de kinderen van ouderen bereikt.

3. Wat is er nodig om te voorkomen dat mensen een beroep doen op meer/duurdere zorg?

Volgens Young010 komt armoede zelden alleen, meestal spelen er meer problemen. Die bemoeilijken zelfredzaamheid, de norm die in Heel de Stad gold. Inmiddels verwacht de gemeente samenredzaamheid van de Rotterdammers, zonder daar een duidelijke definitie van te geven. Intergenerationele overdracht van armoede is in Rotterdam een hardnekkig probleem. Die is te doorbreken. In Eindhoven is hiervoor het Bouwdepot-programma opgezet.⁴ Jongvolwassenen met meervoudige problematiek krijgen financiële steun en daarmee mogelijkheden om andere keuzes te maken. De evaluatie van dit project is heel positief. Young010 vraagt zich af wat ervoor zorgt dat de huidige middelen niet toereikend zijn.

De oorspronkelijke opzet van de Wmo was om hulp en ondersteuning als tijdelijke voorziening te bieden. We zien nu, en horen van Rotterdammers, dat de status quo bij een Wmo-voorziening bijna onwrikbaar is. Simpel voorbeeld is dat zorgaanbieders voor cliënten boodschappen doen als voorziening in plaats van dat zij cliënten leren weer zelf boodschappen te doen. 'Re-abling' is hier het nieuwe modewoord voor, maar dit is altijd de bedoeling van de wet geweest. Wij vragen ons af of op dit soort situaties effectieve controle bestaat, bijvoorbeeld in de vorm van voortgangsgesprekken met cliënt en zorgaanbieder.

Verbeter de controle op de effectiviteit van lichte hulp en ondersteuning, laat deze waar mogelijk van tijdelijke aard zijn.

Het lijkt erop dat een perverse prikkel is ontstaan. Zolang een cliënt een beschikking van de Wmo-consulent heeft, is de zorgaanbieder verzekerd van omzet. Die prikkel is er uit te halen door te bevorderen dat de zorgaanbieder dossiers wil afsluiten.

De Brede Raad 010 zal de laatste zijn die Rotterdammers hun recht op hulp en ondersteuning zou willen ontzeggen. Wees dan ook ruimhartig voor de Rotterdammers die hulp en ondersteuning echt nodig hebben en lever hen passende zorg. Wie te maken krijgt met een beperking van welke aard dan ook heeft hulp en ondersteuning nodig. Sterker, heeft recht op hulp en ondersteuning.

Wees ruimhartig voor cliënten met een beperking die duidelijk structureel hulp en ondersteuning nodig hebben.

⁴ <https://studio040.nl/nieuws/artikel/proef-waarbij-jongvolwassen-in-armoede-geld-krijgen-van-gemeente-pakt-goed-uit>

Eigen Kracht conferenties kunnen bijdragen aan de uitbreiding van het netwerk van mensen die hulp nodig hebben. Met de uitbreiding van een netwerk voorkomt de gemeente dat mensen een beroep doen op zorg.

Maak Eigen Kracht conferenties financieel weer mogelijk.

Capaciteitsproblemen, bijvoorbeeld bij wijkteams, zorgen voor vertraging in de hulpverlening. Naarmate mensen langer op een wachtlijst staan, neemt de kans op meer en duurdere zorg toe.

Hef capaciteitsproblemen op bij de verwijzende instellingen, zodat mensen direct de passende hulp krijgen die zij nodig hebben.

4. Efficiëntie

Voor iedereen met een beperking die nu eenmaal niet overgaat, denk aan blind- en slechthoorden, doofheid, rolstoelafhankelijkheid, zou je juist minder vaak moeten beoordelen of hulp en ondersteuning nog wel nodig zijn. Bij deze groep zou je juist minder vaak moeten indiceren. Het is voor deze groep een enorme belasting zich steeds weer te moeten verantwoorden. Bovendien is er veel te besparen als je als gemeente in de bureaucratie rond de keukentafelgesprekken kunt snijden.

Stop met het her-beoordelen van voorzieningen waarvan duidelijk is dat zij nodig blijven voor cliënten.

De Brede Raad 010 kreeg, onder meer bij de samenstelling van zijn ongevraagd advies over huishoudelijke hulp, te horen dat het regelmatig voor komt dat zorgaanbieders huishoudelijke hulp declareren voor cliënten die enkele weken in een ziekenhuis verblijven. In het doelgroepenvervoer gebeurt het ook dat de gemeente voor niet gereden ritten betaalt. Daar is op te bezuinigen door alleen nog voor aantoonbaar geleverde diensten te betalen.

Neem in contracten met zorg- en welzijnsaanbieders op dat de gemeente alleen betaalt voor aantoonbaar geleverde diensten.

Het bestrijden van het capaciteitsprobleem in de zorg scharen we onder efficiëntie. Op Schiphol hebben we gezien dat de bagageafhandeling weer soepel loopt sinds de salarissen van deze harde werkers zijn gestegen. In mindere mate hebben we een stijging van het aantal chauffeurs gezien nadat Trevvel op aandringen van toenmalig wethouder Maarten Struijvenberg de arbeidsvoorwaarden verbeterde. Zorgaanbieders en welzijnsorganisaties gaan uiteraard over hun eigen personeelsbeleid. De gemeente kan er wel voor kiezen alleen in zee te gaan met werkgevers die hun werknemers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden bieden. Bij aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden kun je denken aan salaris dat een percentage boven het minimumloon ligt, aan een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid en flexibiliteit over te werken uren.

Om het personeelstekort in zorg en welzijn tegen te gaan, gaat de gemeente alleen nog in zee met werkgevers die hun medewerkers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden bieden. Zorg er ook voor dat onderaannemers van zorgaanbieders dezelfde voorwaarden hanteren.

Young010 wijst op het rapport van de Rotterdamse Rekenkamer, waarin wordt gewezen op de noodzaak voor meer interne stroomlijning.⁵ Haar credo is dat de gemeente eerst zelf een efficiëntieslag moet maken voor zij bij Rotterdammers aanklopt. Door een systeem te ontwikkelen dat minder omslachtig is en meer toegespitst op de behoeften en de leefwereld van degenen voor wie ze het maakt.

Vertrouwen speelt een grote rol als je een samenleving nastreeft waarin je problemen samen oplost en waarin de gemeente samenredzaamheid voorop stelt. Het vertrouwen van Rotterdammers in de gemeente bevindt zich op een dieptepunt; kijk alleen maar naar de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. De gemeente wantrouwt haar inwoners; kijk alleen maar de nadruk die het college, ondanks fraaie formuleringen in het collegeakkoord, op fraudebestrijding legt. Of het nu gaat om het al dan niet terechte gebruik van het doelgroepenvervoer of om bredere Wmo-voorzieningen; telkens duiken formuleringen op waaruit we mogen afleiden dat het college verwacht geld te kunnen besparen door onterecht gebruik van voorzieningen op te sporen.

Young010 verwoordt het als volgt: ‘Het wantrouwen werkt enorm door, van twee kanten. Hoe creëren we een cultuur waarin we, als mensen ergens tegenaanlopen, hen geloven dat het echt zo is en dat we dan kijken wat er nodig is? Om ervoor te zorgen dat er geen opeenstapeling van problemen volgt, maar we in het eerste contact naar boven halen wat er echt speelt.’ We zijn niet naïef: veertig jaar geleden deed meneer Jansen die ergens driehoog woonde ook jaarlijks een beroep op de bijzondere bijstand met een aanvraag voor tuingereedschap. Een medewerker van de sociale dienst belde hem dan op met de vraag waar zijn tuin zich nu eigenlijk bevond. Waarop meneer Jansen jaarlijks antwoordde met: ‘Ik kon het toch proberen?’⁶ Met andere woorden, natuurlijk moet je iets doen tegen misbruik van publieke voorzieningen, maar laat het niet je vertrekpunt zijn.

Geef Rotterdammers het vertrouwen terug; dat is de beste investering om het vertrouwen van Rotterdammers in de gemeente terug te winnen.

Ten slotte is ons opgevallen dat de cijfers over Wmo zorgkosten niet overal hetzelfde zijn. De gemeente heeft het over € 900 miljoen in haar stukken. Vraag je bij het CBS, dat uitsluitend registreert wat de gemeente opgeeft, om cijfers, dan lees je bedragen die veel lager zijn. Zie bijlage 1. Het zou mooi zijn als de gemeente de kosten helder in beeld houdt voor iedereen.

Zorg voor betere informatie over wat welke zorg nu kost en wat deze gaat kosten, zodat je als gemeente een sturingsinstrument hebt.

⁵ Rekenkamer (2022), [Meer waarde voor jongeren - onderzoek naar effecten van jongerenwerk](#)

⁶ De naam is gefingeerd, het voorbeeld zeker niet.

5. Tot slot

Zoals altijd is de problematiek rond de Wmo zorgkosten geen op zichzelf staand probleem. Fundamentele vraag is wat voor samenleving Rotterdam wil zijn. Willen we zorg zoveel mogelijk afschalen, mantelzorg verplichten, mensen in de kou laten staan? Of willen we een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken? Moet alles in het leven financieel gedreven zijn of mogen we ons ook ten doel stellen het goede te doen voor je medemens?

We begrijpen dat financiën en beschikbaarheid van personeel belangrijke redenen zijn om iets aan het zorgsysteem te doen. Dat zorgsysteem is gebaseerd op aanbestedingen, vrije marktdenken en concurrentie. We hebben de afgelopen jaren gezien waar dit toe leidt. We kunnen in elk geval veilig concluderen dat Rotterdammers er niet beter van zijn geworden. Tijdens de conferentie⁷ begin februari 2023 in het Timmerhuis bleek dat de zorg- en welzijnsorganisaties er de buik vol van hebben.

Wat voor beleid – want een actieagenda is niet meer en niet minder dan beleid – de gemeente uiteindelijk formuleert, is aan de gemeente(raad). Stoppen met aanbestedingen is onmogelijk met het oog op nationale en internationale wetgeving. Dat is meestal het argument tegen voorstellen de zorg anders te organiseren. De Brede Raad 010 hoopt dat het college van B&W het aandurft om de zorg innovatiever te maken. Het zou mooi zijn als het college het lef zou hebben om samen met de zorg- en welzijnssector én de Rotterdammers die het aangaat, alternatieven te bedenken en die te introduceren. Zet in op de veerkracht van de stad.

De discussie rond de aanscherping van Heel de Stad heeft onder meer geleerd dat het de moeite waard is veel verder in de toekomst te kijken. Twintig jaar geleden hadden we kunnen zien aankomen dat in de jaren 2020 de dubbele vergrijzing haar hoogtepunt zou naderen. Zo is het ook mogelijk een beeld te vormen van de demografische ontwikkeling richting 2040. Daar is nu al op voor te sorteren.

Laat het uitgangspunt voor de aanscherping van Heel de Stad in elk geval zijn: Houd de Stad héél!

Rotterdam, juni 2023

⁷ Bijeenkomst Uitdagingen in de Rotterdamse zorg, d.d. 9 februari 2023

Bijlage 1

		Gerealiseerde uitgaven					Rotterdam 2020 totaal
		2017	2018	2019	2020	2021*	
		1 000 euro					
Nederland	Totaal	4 597 228	4 940 108	5 310 362	5 615 732	.	
	Totaal exclusief verblijf en opvang	2 869 498	3 119 805	3 459 546	3 690 883	3 762 909	
	Ondersteuning thuis, totaal	1 389 135	1 525 685	1 619 816	1 659 427	1 658 100	
	Hulp bij het huishouden	938 409	990 885	1 145 630	1 314 542	1 420 212	
	Verblijf en opvang, totaal	1 727 730	1 820 303	1 850 816	1 924 849	.	
	Hulpmiddelen en diensten, totaal	541 954	590 062	672 313	676 889	648 701	
	Overig persoonsgebonden budget				40 025	35 896	
Rotterdam	Totaal		320 394	304 560	325 265	329 953	€ 325,3 miljoen
	Totaal exclusief verblijf en opvang		196 486	184 838	196 987	213 298	
	Ondersteuning thuis, totaal		125 636	105 090	107 031	113 708	€ 107 miljoen
	Hulp bij het huishouden		44 502	49 981	58 830	68 691	€ 58,8 miljoen
	Verblijf en opvang, totaal		123 908	119 723	128 278	116 655	
	Hulpmiddelen en diensten, totaal		26 348	29 767	31 125	30 899	€ 31,1 miljoen
	Overig persoonsgebonden budget						

Bron: CBS

Rotterdam

2022*

Totaal mannen en vrouwen

Wmo-cliënten

Regio's ▼

Kenmerken van personen ▼

	Totaal	Totaal exclusief verblijf en opvang	Ondersteuning thuis, totaal	Hulp bij het huishouden	Verblijf en opvang, totaal	Hulpmiddelen en diensten, totaal	Overig totaal
aantal							
Rotterdam Totaal personen	55 180	53 875	18 475	22 970	1 820	33 725	.
Leeftijd: Jonger dan 30 jaar	5 525	5 030	3 270	115	715	1 810	.
Leeftijd: 30 tot 45 jaar	6 140	5 780	4 320	1 240	480	1 230	.
Leeftijd: 45 tot 60 jaar	8 555	8 230	4 880	2 990	430	3 485	.
Leeftijd: 60 tot 75 jaar	12 935	12 820	3 515	6 920	170	8 710	.
Leeftijd: 75 tot 85 jaar	12 535	12 525	1 550	6 925	20	10 060	.
Leeftijd: 85 jaar of ouder	9 490	9 490	945	4 775	.	8 425	.

Bron: CBS

	totaal	onderst thuis	huish	hulpmidde len		totaal	onderst thuis	huish	hulpmidde len
totaal	55180	18475	22970	33725	totaal	55180	18475	22970	33725
< 30	5525	3270	115	1810	< 30	10,01%	17,70%	0,50%	5,37%
30-44	6140	4320	1240	1230	30-44	11,13%	23,38%	5,40%	3,65%
45-59	8555	4880	2990	3485	45-59	15,50%	26,41%	13,02%	10,33%
60-74	12935	3515	6920	8710	60-74	23,44%	19,03%	30,13%	25,83%
75+	22025	2495	11700	18485	75+	39,91%	13,50%	50,94%	54,81%